

Vlastivědné LISTY 147

ZÁŘÍ 2020

PŘÍLOHA ODERSKÉHO ZPRAVODAJE

Ze starých dokumentů - druhá část

V minulém čísle Vlastivědných listů jste se dozvěděli, že členové Historicko-vlastivědného spolku postupně zpracovávají archivní dokumenty týkající se historie města. Protože se při tomto studiu podařilo objevit zajímavé artefakty, rozhodli jsme se seznámit s nimi i širší veřejnost.

Bývalý hostinec Bílá Hvězda v Hvězdové, zvaný Bocheta

Z dokumentů, které jsme objevili, nás nepotěšilo zlikvidování bývalého hostince Bocheta.

Jedná se o bývalý hostinec v osadě Hvězdová. Byl to dříve panský majetek, který zřejmě při svém vzniku tvořil základnu havířům, kteří zde v okolí těžili stříbrnosnou rudu, galenit. Odpovídá tomu i dřívější německý název osady Pochhütte – drtírna rudy. V 18. století přestavěl drtírnu rudy (stoupu) hrabě Leopold Lichnowský na formanskou hospodu, aby zvýšil konkurenci oderským právovárečným měšťanům. Panstvem zřízený hostinec dostal pojmenování Weiseschtern – Bílá hvězda. Poslední německý majitel se jmenoval Anton Walzel. *(Oněm mi můj děda František Wiltsch vyprávěl, že naši rodinu zachránil od poválečného hladu darem pytle sušených kůrek, které měl schovány na půdě pro krmení prasete. Nic nevadilo, že na uvařené šlichtě plavali i červíci. Hlad donutil lidi*

sníst vše. Stačilo jen cedníkem sesbírat havěť z hladiny a jídlo již nevypadalo vůbec odporně). Ještě několik let po druhé světové válce hostinec fungoval a oderští výletníci zde rádi chodili na letní zábavy. Vlivem konfiskace majetku a zřízením národní správy však začal hostinec chátrat a byl velmi pravděpodobně několikrát poničen vandaly nebo zloději. Dokládají nám to sepsané paměti mladého člena ČSM, pana Zdeňka Stejskala, který se svými kolegy z Ostravy trávil brigádu na pomoc oderskému státnímu statku. Ve chvílích volna chodili studenti do hostince Bocheta hrát na klavír oderským výletníkům. Ti to velice kvitovali, a tak mladí studenti přicházeli k nějaké té korunce navíc. Zřejmě od mladých svazáků z Ostravy se dozvěděli činovníci ostravského Městského divadla mladých, že hostinec Bocheta je málo využíván a že by možná bylo dobré si jej pronajmout

nebo koupit jako letní rekreační scénu. Proto Divadlo mladých z Moravské Ostravy podalo dne 26. dubna 1950 žádost o přidělení konfiskátu bývalé restaurace Bocheta v Odrách Místnímu národnímu výboru v Odrách. Tuto žádost potvrdily svým dobrozdáním razítka těchto institucí: Závodní rada Divadla mladých, Mor. Ostrava, Závodní organizace ROH Divadla mladých, Ostrava, Přívozecká 8, Komunistická strana Československa, závodní organizace – Divadlo mladých, Ostrava. Dále žádost obsahuje dopis tohoto znění:

„Soudruhu předsedo (*tehdy byl předsedou MNV v Odrách soudruh Ladislav Bujnoch*), zasíláme Ti přiloženou žádost o přidělení konfiskátu bývalé restaurace Bocheta, jak jsme o tom mluvili. Současně však bychom chtěli, zda bys mohl, ještě než žádost bude vyřízena, poslat takové potvrzení, že na tom můžeme pracovat, protože času k renovaci těchto budov mnoho nemáme a chtěli bychom alespoň z části to mít hotovo již tyto prázdniny. Začali bychom pracovat již tuto neděli, to je 30. dubna, a k tomu bychom Tě prosili, odvolávajíc se na naši domluvu, zda bys nemohl v neděli 30. dubna asi v 10,00 hod dopoledne poslat nějakého soudruha odborníka, (stavitele či podobně), který by nám práci rozvrhl, jak bychom měli začít a co bychom měli na tom udělat nejdříve. Hovořili jsme o tom, že bys mohl vždy s některým soudruhem to zařídit tak, že by to udělal jako brigádu. Současně by se mohl přijít v neděli na nás do Oder podívat soudruh kulturní prop., se kterým bychom již na místě vyřídili otázku patronátu a případných představení ještě do konce této sezony. Toto všechno Ti ještě nyní, 26. dubna dopoledne, budu

telefonovat, ale píš Ti to ještě jednou, abys měl v ruce vše písemně. Doufáme, že se nezlobíš, že se na tebe s tímto obracíme, ale v rozhovoru jsme se přesvědčili o tom, že spolupráce mezi námi bude v nejužším vztahu. Děkujeme Ti za pomoc. Práci čest.“ Dopis zase podtrhují tři razítka a podpisy výše uvedených institucí.

Dne 27. září 1950 posílá Divadlo mladých urgenci na MNV v Odrách

„Vážení soudruzi, dne 7. 9. t. r. mluvil jsem osobně se s. Freislerem, který byl tak laskav a sepsal se mnou připomínky k nájemní smlouvě mezi Vámi a Závodní radou Městského divadla mladých v Ostravě. Současně mi slíbil, že tato věc bude vzhledem k nutnosti projednávána již následující pondělí v radě MNV a že nám bude dáno na vědomí usnesení této rady. Doposud se tak nestalo. A jelikož tato záležitost skutečně spěchá, prosíme Vás, abyste nám laskavě dali toto usnesení na vědomí, pokud možno v nejkratší době.“

(*Protože uběhl měsíc a z MNV v Odrách nedošla do Ostravy patřičná odpověď, reagovalo Městské divadlo mladých novým dopisem 27. října 1950 takto.*

„K telefonickému rozhovoru MNV Odry s kanceláří MDM Ostrava Vám sdělujeme toto. Závodní rada MDM se rozhodla, podepřena souhlasem všeho členstva, k tomu, abychom netrvali na dlouhodobém nájmu bývalé restaurace Bocheta v Odrách. Závodní rada MDM má k tomuto tyto důvody.

1) Vyjednávání o Bochetu dalo se od dubna t. r. způsobem velmi zdoluhavým. Nejprve jsme dostali z rukou referenta stavebního oddělení MNV potvrzení, že se nám Bocheta přislíbuj, a vzhledem k tomu a vzhledem

Bývalý hostinec Bocheta v roce 1985.

k jeho výslovnému souhlasu pustili jsme se kolektivně do práce na renovaci restaurace. Pracovali jsme přesně podle rad a plánů s. referenta, zachovávali jsme i postup práce, který nám narýsoval. Pustili jsme se do toho s velkou chutí u vědomí toho, že naše práce bude korunována úspěchem ne jenom takovým, že Bocheta bude včas a dobře opravena ne jenom pro nás, ale pro zachování národních hodnot, ale i takovým, že nám tato budova bude v blízké době přidělena do dlouhodobého nájmu za uznávací poplatek, jak nám bylo sděleno dopisem MNV Odry č. j. 711/501/M odd. admin. ze dne 30. května t. r., ačkoliv v soukromých rozhovorech mezi zástupci ZR MDM a ředitelstvím MDM s předsedou MNV bylo hovořeno o prodeji Bochety Závodní radě MDM. O opravení Bochety starali jsme se příkladně, jak vysvítá z dopisu ZR továrny Optimit, ve kterém nám odpovídají na náš dotaz ohledně škvály. (NP Optimit č. j. ZR/Pa/Sl ze dne 26. května 1950)

2) Teprve 28. července 1950 bylo nám dáno na vědomí MNV Odry, abychom se dostavili k podepsání nájemní smlouvy (č. j. 50/M odd. bezpečnost). Mezi tím však jsme se doslechli, že o Bochetu má zájem Sokol Odry. Nájemní smlouva, která nám byla předložena při osobní návštěvě předsedy ZR MDM, byla sestavena takovým způsobem, který jsme nemohli přijmout.

3) Při další osobní návštěvě jednatele ZR MDM v Odrách dne 7. září 1950 byly sepsány s referentem ŠOT s. Freislerem připomínky k nájemní smlouvě a vysloveno, že budou předloženy radě MNV k projednání dne 11. září 1950 a o výsledku bude podána písemná zpráva ZV MDM.

4) Do dnešního dne nedostala ZR MDM žádné vyrozumění kromě telefonního rozhovoru.

5) Z těchto důvodů rozhodla se ZR MDM k tomu, odvézt svůj majetek (prkna zakoupená na pile, kotel na dehet, různé pracovní nářadí a pod.) z Bochety a oznámit MNV Odry, že na uzavření nájemní smlouvy již nereflktuje.

ZR MDM je si vědoma toho, že práce a materiál, který vložila do opravy (částečné opravy) Bochety v ceně 15.000 Kč, je pro ni ztracena a vzhledem k tomu, že tato investice byla podniknuta před uzavřením nájemní smlouvy, pouze na písemný a ústní příslib, nemůže žádat

žádnou náhradu za například úplné opravení dehtové krytiny sálu a opravení stropu sálu. Právě tak není možno žádat o náhradu za výměnu nosných trámů u přísálí a zhotovení stavidla bazénu. Členové byli ochotni ještě v srpnu a v září pracovat brigádně na dohotovení střešní krytiny u přísálí, byli však handicapováni neustálým odkládáním nájemní smlouvy, posléze formulací nájemní smlouvy samotné. Nyní počátkem listopadu, v počasí nehodícím se k brigádní práci venku, není možné vzít si tak veliký úvazek na sebe přes zimní období a mlčky přihlížet k tomu, že národní majetek je takto sám od sebe ruinován. Žádáme tedy z těchto důvodů MNV Odry, aby laskavě zastavili jednání o nájemní smlouvě. A doufáme, že bude vzata na vědomí naše poctivá snaha o zlepšení a zachránění bývalé restaurace Bocheta, která však ne z naší viny byla zmařena.

S pozdravem Gottwaldově pětiletce zdar“ – podepsání předseda a jednatel ZR MDM Ostrava.

Když se toto vypovězení snah kolektivu Městského divadla mladých z Ostravy dostalo do rukou bývalého předsedy MNV v Odrách, napsal si pod čarou poznámku: „Nechť referent ŠOT neprodleně podá vysvětlující zprávu, proč se uzavření smlouvy tak nesmyslně protáhlo. Vložte více pružnosti do úřadování!!!“ Podepsán předseda MNV v Odrách Ladislav Bujnoch. Podobným způsobem bylo promarněno jednání s ostravskými doly, které měly zájem koupit výletní restauraci I. Skalní sklep k rekreačním účelům. Také toto jednání nedopadlo dobře, a tak MNV v Odrách nese plnou zodpovědnost za zlikvidování perspektivních rekreačních objektů na území města. Přitom při probírání dalších archiválií se nám dostal do rukou třístránkový dokument, který byl instrukcí, jak využívat bohatého turistického potenciálu Oderska. Bohužel se toto stalo pouze neuskutečnitelnou vizí. Snad my později narození nedokážeme pochopit těžkosti poválečného období. Ne všichni tehdejší úředníci dosahovali na dnes samozřejmé kompetence. Současnost již ale přináší pozvolné zlepšování turistického potenciálu našeho kraje. Některé atrakce se pozvolna daří uskutečňovat.

*Květoslav Wiltsch,
Historicko-vlastivědný spolek Odry*

Měšťanský hostinec I. Skalní sklep před rokem 1910

Demolice I. Skalního sklepa v roce 1952

Závodní rada
Divadla mladých
Mer. Ostrava

Záv. org. ROH
DIVADLA MLADÝCH
Ostrava - Přívozská 8

11

Ostrava, 26. duben 1950.

Věc: žádost o přidělení
býv. rest. Bocheta.

Místní národní výbor,

O d r a h y .

Závodní rada Městského divadla mladých v Ostravě žádá tímto o přidělení konfiskátu bývalé restaurace **B o c h e t a** v Odrách, hvězdné pole, který i s příslušným pozemkem hodlá zakoupiti a zříditi tak rekreační středisko pro zaměstnance **Divadla mladých**.

Prosíme o urychlené vyřízení.

Gottwaldově pětiletce zdar!

Za:

Závodní rada
Divadla mladých
Mer. Ostrava

předseda:

Záv. org. ROH
DIVADLA MLADÝCH
Ostrava - Přívozská 8

jednatel:

Komunistická strana Československa
závodní organizace

DIVADLO MLADÝCH
Ostrava

P. Kovář